

Svedala kommuns Författningssamling

1:39

1 (6)

Policy mot mutor och andra otillbörliga förmåner

Antagen av kommunfullmäktige 2009-01-14, § 12.
Reviderad av kommunfullmäktige 2017-XX-XX, § X.

Gäller från

2017-XX-XX

Tjänstemän, politiker och uppdragstagare i en kommun utsätts för påverkan av andra och utsätter andra människor för påverkan av olika slag. Sådana kontakter människor emellan är nödvändiga inslag i en demokrati. Ur demokratisk synpunkt är det emellertid viktigt att en sådan process går formellt riktigt till och att det finns gränser för hur denna påverkan får se ut.

Därför finns regler som ska förhindra en olaglig påverkan. För Svedala kommuns anställda och förtroendevalda är det en självklarhet att följa gällande regler och undvika att handla felaktigt vid erbjudande om en förmån som kan vara otillåten.

Denna policy påminner om hur viktigt det är att vara försiktig med att ta emot gåvor och andra förmåner. Policyn gäller för alla anställda och förtroendevalda i Svedala kommun och dess bolag. Policyn anger den norm som bör gälla vid representation, uppvaktningar och gåvor såväl internt inom kommunen som externt gentemot utomstående organisationer, företag och enskilda personer.

Brotten givande och tagande av muta

Det är alltid trevligt att få förmåner och det kan också vara uppskattat att uppträda generöst. Men se upp! Måltider, gåvor, resor, rabatter med mera kan lätt betyda att mottagaren gör sig skyldig till tagande av muta och givaren till givande av muta.

Lagreglerna kring tagande och givande av muta och andra otillbörliga förmåner återfinns främst i 10 kapitlet brottsbalken. Reglerna är desamma för det privata näringslivet som för offentlig verksamhet, med skillnaden att brotten för den offentliga verksamheten står under allmänt åtal. En åklagare är alltså skyldig att väcka åtal om misstankar om mutbrott kommer till dennes kännedom. Den som är anställd, uppdragstagare i kommunen eller dess bolag, eller förtroendevald kan dömas för mutbrott. Det innebär att reglerna gäller för såväl miljöinspektörer, lärare, vårdare och socialsekreterare som styrelseledamöter i kommunala bolag, nämndemän, kommunfullmäktigeledamöter med flera. Det är viktigt att observera att anställda som ägnar sig åt myndighetsutövning (tillståndsgivning, inspektion och liknande) samt till exempel upphandlare och de som köper varor och tjänster för stora summor särskilt riskerar att bli erbjudna mutor eller andra otillbörliga förmåner.

Mutbrott i form av tagande av muta begås när en arbets- eller uppdragstagare för egen eller för någon annans räkning tar emot en muta eller annan otillbörlig förmån för sin tjänsteutövning. Att begära en muta eller att acceptera att ta emot en muta är också ett brott. Givande av muta är att lämna, utlova eller erbjuda en otillbörlig förmån till en arbets- eller uppdragstagare. En medarbetare eller förtroendevald behöver inte ha blivit påverkat av ett erbjudande för att det ska kunna utgöra ett mutbrott. Det

Erumdj hw#K

Erumdj hw# och bestickning

Erumdj hw# för anställda och förtroendevalda

Erumdj hw#2009-01-15

Erumdj hw#när man erbjuds

Erumdj hw#muta och bestickning

Erumdj hw#mutbrott

Erumdj hw#bestickning.

Erumdj hw# eller besticknings

Erumdj hw#

Erumdj hw#m m

Erumdj hw#är särskilt integritetskänsliga.

räcker att den enskilde objektivt sett skulle kunna tänkas bli påverkad av förmånen.

Påföljden för mutbrott är böter eller fängelse i högst två år (vid grovt mutbrott är påföljden fängelse i lägst sex månader och högst sex år). Dessutom kan den dömda eventuellt dömas att betala skadestånd. Svedala kommun ser som arbetsgivare allvarligt på mutbrott och andra oegentligheter. Eventuella mutbrott kan ses som ett brott mot anställningsavtalet och leda till uppsägning eller avsked.

Vad gör en förmån otillbörlig?

Vad som medför risk för en otillbörlig påverkan av mottagaren i dennes tjänsteutövning beror på omständigheterna i det enskilda fallet. Sådant som vägs in är mottagarens tjänsteställning och påverkbarhet, förmånens värde och dess beskaffenhet. Klart otillbörligt är att ge och ta emot en förmån eller ett löfte om en förmån som förknippas med att någon i sin tjänsteutövning ska handla på visst sätt, till exempel att viss prestation ska utgå från den anställdes sida. Det spelar då ingen roll om kommunen lider någon skada eller inte.

Avgörande för hur en förmån ska betraktas är som regel förmånens värde sett ur mottagarsynpunkt. Några beloppsgränser för vad som kan anses vara en otillåten muta eller en godkänd förmån finns alltså inte. Otillbörlighet i det konkreta fallet föreligger när förmånen är så attraktiv att den kan antas påverka mottagaren och därmed dennes handlande i tjänsten. För att vara acceptabel ska förmånen utgöra ett naturligt led i mottagarens tjänsteutövning eller vara uttryck för allmänt godtagbara umgängesformer. Tjänstemän med särskilda uppdrag, till exempel med ansvar för pågående upphandlingar eller myndighetsutövning bör däremot vara extra restriktiva vid kontakter med utomstående som till exempel tillståndssökande, potentiella anbudsgivare och liknande. I pågående ärenden är förmåner generellt att anse som otillbörliga såvida det inte är fråga om rena bagateller.

Situationer där påverkan ofta bedöms otillbörlig

För anställda, förtroendevalda och uppdragstagare inom Svedala kommun gäller följande förhållningssätt:

Allmänhetens förtroende är utgångspunkten för alla företrädare för Svedala kommun. I alla sammanhang ska iaktas ett sådant förhållningssätt att det inte kan förekomma risk för att företrädare för kommunen gör sig skyldig till mutbrott.

Nedan följer några situationer där påverkan ofta anses otillbörlig och det gäller att vara särskilt försiktig. Observera att detta endast är en exemplifiering på situationer där korruptionsbrott kan bli aktuella och inte någon uttömmande lista.

Personlig vänskap

Särskild försiktighet bör iaktas vid personlig vänskap. Redan vänskapen i sig kan påverka tjänsteutövningen. Sådana förmåner som du som anställd eller förtroendevald, personligen brukar bekosta och någon annan, betraktas som en vänskapsgåva och är ingen muta. De grundläggande kraven på saklighet och opartiskhet ska dock alltid beaktas. I handläggnings- och beslutssituationer ska även du som anställd eller förtroendevald uppmärksamma frågan om du kan anses jävig i ärendet.

Kontanter

Förmåner i form av kontanter får inte tas emot.

Erumdj hw#Straffet/

Erumdj hw#p

Erumdj hw#och bestickning

Erumdj hw#

Erumdj hw#eventuellt avskedas från sin anställning och

Erumdj hw#

Erumdj hw#Arbetsdagare, uppdragstagare eller förtroendevald som tar emot, låter åt sig utlova eller begär muta i form av ersättning eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning, döms för mutbrott. Bestickning föreligger om någon lämnar, utlovar eller erbjuder en muta eller annan otillbörlig belöning till en arbets- eller uppdragstagare för dennes tjänsteutövning.

¶

¶

Erumdj hw#hans

Erumdj hw#Det behöver heller inte bevisas att man faktiskt har påverkats eller skulle bli påverkad av ett erbjudande. Det räcker med att man objektivt skulle kunna tänkas bli påverkad av förmånen! ¶

Erumdj hw#hans/hennes

Erumdj hw#

Exempel på godtagbara (tillbörliga) förmåner är

Erumdj hw#:

¶

<nr>presentartiklar som inte är av exklusiv natur (mindre varuprov och prydnadsföremål)¶

<nr>enstaka inte alltför påkostade representationsmåltider (arbetsmåltider av vardaglig karaktär)¶

<nr>julgåvor samt uppvakningar vid födelsedagar och sjukdom inom måttliga gränser ¶

¶

Erumdj hw#moraliska/etiska syn:

Irupdwhud#hfnhqvqlww=Nxuvly

Erumdj hw#Beträffande personer som berörs av myndighetsutövning är alla förmåner att anse som otillbörliga såvida det inte är fråga om rena bagateller.

Erumdj hw#parterna

Erumdj hw#i transaktioner

Erumdj hw#ge varandra

Erumdj hw#även jävsfrågan uppmärksammas i en sådan relation.

Måltider

Enstaka, inte alltför påkostade måltider i anknytning till arbetet (exempelvis affärsförhandling) är tillåtet. Måltiden får dock inte vara det primära syftet med sammankomsten. Måltiden eller annan form av representation bör uttrycka en i detta sammanhang sedvanlig gästfrihet, till exempel i form av värds- skap vid inledande av affärsförhandlingar, under sådana eller som en avslutning vid förhandlingarna. Under pågående upphandling ska du som anställd eller företroendevald, däremot alltid vara restriktiv med att låta dig utsättas för påverkan från tilltänkt leverantör, till exempel genom att bli bjuden på måltider med mera. Försiktighet bör iaktas vid ofta återkommande representation mot en och samma person eller grupp av personer. Är make/maka/sambo medbjuden ökar risken för att förmånen ska anses otillbörlig.

Exempel: Två tullassistenter lät sig bjudas på mat och öl av stewarden på en färja. De fick även handla obeskattade varor. Tullassistenterna dömdes för mutbrott (numera tagande av muta) och stewarden för bestickning (numera givande av muta).

Studieresa, kurs och konferens

Studieresor, kurser och konferenser bör betalas av arbetsgivaren. Enligt lagförarbetena kan det mera sällan anses tillbörligt att en anställd i offentlig sektor bjuds på en studieresa som omfattar mer än en dag. För att vara tillbörlig måste en sådan resa vara seriöst upplagd. Ovidkommande nöjesarrangemang får i princip inte förekomma. Inbjudan ska vara riktad till arbetsgivaren och denne väljer ut vilka personer som ska delta.

Exempel: Ett byggföretag hade som tradition att regelbundet bjuda kommunaltjänstemän på båtresa till Helsingfors för att "förkorta beslutsvägarna". Resorna var huvudsakligen nöjesresor även om vissa studiemoment förekom. Representanter för byggföretaget dömdes för bestickning (givande av muta) och kommunaltjänstemännen dömdes för mutbrott (tagande av muta).

Julgåvor och gåvor i samband med högtidsdagar

Julgåvor och gåvor skänkta av utomstående i samband med högtidsdagar bör normalt kunna accepteras. Dock bör värdet inte vara högre än 300-400 kronor vad gäller julgåvor och maximalt 1 000 kronor för gåvor vid högtidsdagar. Observera att beloppsgränser inte är absoluta och att en gåva därmed kan vara att anse som otillbörlig även om värdet är ringa. Särskilt viktigt är att gåvan inte förknippas med viss prestation. Du som gåvomottagare måste därför vid erbjudande om gåva göra en bedömning av omständigheterna i övrigt, det vill säga vad som är syftet med gåvan och vem som är gåvogivare.

Exempel: En tjänsteman på Naturvårdsverket fick en flaska whisky och en flaska konjak i 50-årspresent av ett företag som tillverkade kemiska bekämpningsmedel. Gåvan ansågs otillbörlig och tjänstemannen dömdes för mutbrott (tagande av muta).

Exempel: Ett kommunalråd uppvaktades på sin 60-årsdag med ett presentkort på 1000 kr av ett i kommunen verksamt privat byggföretag. Kommunalrådet dömdes för mutbrott (tagande av muta) och direktören för byggföretaget dömdes för bestickning (givande av muta).

Gåvor och testamentsförordnanden i samband med vård

Generellt gäller följande beträffande gåvor i samband med vård. Det är alltid otillbörligt att ta emot något som kan framkalla tacksamhetsskuld. Särskilt inom äldreården och hälso- och sjukården samt LSS-vården är det viktigt att de äldre/patienterna inte får intryck av att det krävs gåvor till personalen för att få den vård personen är berättigad till. Det får inte bli så att äldre människor drar sig för

Erunddj hw#man

Erunddj hw#s

Erunddj hw# och o

Erunddj hw#har att välja

Erunddj hw#de

Erunddj hw#t

Erunddj hw#understiga en procent av aktuellt prisbasbelopp (f n ett värde under 410 kr)

Erunddj hw#3 % av aktuellt prisbasbelopp (f n ett värde under 1230 kr)

Erunddj hw#

Erunddj hw#Beträffande erbjudanden om gåvor, ersättningar eller andra förmåner från vårdtagare eller anhöriga till vårdtagare hänvisas till en av Socialstyrelsen framtagen broschyr "Om gåvor och testamenten"

Erunddj hw#'. ¶

Erunddj hw#man

att söka hjälp av rädsla för att bli utnyttjade. Personalen bör under inga förhållanden ta emot penninggåvor även om det rör sig om små belopp. Gåvor med realiserbart ekonomiskt värde - till exempel smycken, prydnadsföremål, konstverk och liknande - är inte heller tillåtet att ta emot annat än om värdet är ringa. Drickspengar får inte förekomma.

Om du som anställd inom LSS-vården, äldre vården eller hälso- och sjukvården får vetskap om att någon brukare eller patient avser att testamentera egendom till dig, är du skyldig att klargöra för testatorn att du inte kan ta emot någon gåva eller förmån över huvud taget. Om en brukare eller patient trots detta testamenterar något till dig är du skyldig att informera din närmsta chef om detta.

Exempel: En anställd inom hemtjänsten tjänstgjorde hos ett äldre par och fick veta att hen satts in som testamentstagare till halva kvarlåtenskapen. Eftersom hen var medveten om att hen fanns med i testamentet och var närvarande när testamentet skrevs på, dömdes den anställda för mutbrott (tagande av muta) och den anställdes del i testamentet förverkades.

Tjänster

En muta kan även bestå i sidoleveranser av varor och tjänster från huvudmannens leverantör eller att få en tjänst utförd, till exempel reparation av privat bil eller hus. Att ta emot en sådan tjänst är alltid otillbörligt.

Exempel: En byggnadsinspektör dömdes för mutbrott (tagande av muta) efter att ha fått arbeten utförda på sin privata fastighet av ett byggföretag som var engagerat i kommunala projekt där inspektören var kontrollant.

Rabatter och lån

Som anställd eller förtroendevald i Svedala kommun ska man inte ta emot rabatter, följderbudanden eller lån som inte riktar sig till samtliga anställda i kommunen. Rabatter inom ramen för en personalförening kan dock inte betraktas som otillbörliga, så länge samtliga anställda i kommunen har möjlighet att delta i föreningen.

Exempel: Ett företag erbjöd arbetstagare som beställde varor för mer än ett visst belopp för sin arbetsgivares räkning en freestyle som var värd 298 kr. Företagets representanter dömdes för bestickning (givande av muta).

Övriga erbjudanden, bonuspoäng m m

Det kan förekomma att anställda eller förtroendevalda i kommunen får erbjudanden i tjänsten om att fritt eller till subventionerat pris delta i olika evenemang på fritiden. Det kan vara fråga om att resa, att låna en bil/sportstuga/segelbåt eller om aktiviteter som till exempel golftävlingar. Vid sådana erbjudanden ska stor restriktivitet gälla.

Olika slags bonuserbjudanden såsom flygbonuspoäng för tjänsteresor och liknande ska endast användas i tjänsten.

Kan ett erbjudande någon gång accepteras?

Er#m#dj hw#en arbetstagare inom

Er#m#dj hw#pensionär

Er#m#dj hw#arbetstagaren

Er#m#dj hw#äligger

Er#m#dj hw#det vederbörande

Er#m#dj hw#han/hon

Er#m#dj hw#hemsamarit

Er#m#dj hw#o

Er#m#dj hw#o

Er#m#dj hw#o

Er#m#dj hw#hemsamariten

Er#m#dj hw#hennes

Om du som anställd eller förtroendevald erbjuds något av en utomstående kan följande kontrollfrågor* vara till ledning för att ta ställning till om det är otillåtet att acceptera erbjudandet. Vid minsta tveksamhet är det alltid bättre att tacka nej till erbjudandet. En gåva som du avstått behöver du aldrig ångra!

- Är detta en förmån och varför erbjuds den mig?
- Finns det en koppling mellan förmånen och min tjänsteutövning?
- Vad innebär förmånen och vad är den värd?
- Vilket inflytande har jag på min arbetsgivares relation med den som erbjuder förmånen?

Erunddj hw# en

Erunddj hw# Hur är förmånen beskaffad

Rutiner då korruptionsbrott misstänks eller upptäcks

Den som har frågor vad som är en otillbörlig förmån eller gåva eller har fått ett erbjudande av någon utomstående bör ta upp detta med sin närmaste chef, som därefter kan föreslå åtgärder. Om tveksamhet råder, kontakta HR-enheten. Om förmånen bedöms som otillbörlig kommer arbetsrättsliga åtgärder att vidtas och eventuell polisanmälan göras.

Erunddj hw# personalenheten

Att göra vid misstanke om mutbrott eller andra oegentligheter

Alla anställda i Svedala kommun har en grundlagsskyddad rätt att i offentliggörande syfte berätta om oegentligheter i den kommunala verksamheten (så kallad meddelarfrihet). De begränsningar som finns i meddelarfriheten anges i offentlighets- och sekretesslagen. De som är anställda i de verksamheter som regleras i socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller hälso- och sjukvårdslagen har dessutom en skyldighet enligt Lex Sarah respektive Lex Maria att rapportera missförhållanden till den som bedriver verksamheten. Detta gäller även misstanke om mutbrott eller liknande oegentligheter.

Svedala kommun är mån om att komma till rätta med misstänkta oegentligheter. Såväl medarbetares som allmänhetens insats i att bidra till kommunens utveckling uppskattas, oavsett om det sker genom konkreta förslag på ändringar eller genom att till HR-enheten, närmsta chef eller annan slå larm om eventuella missförhållanden.

Information om och uppföljning av mutpolicy

Alla anställda inom Svedala kommun ska ta del av denna policy mot mutor, lämpligen via samverkanssystemets arbetsplatsträffar. Policyen ska också finnas tillgänglig på kommunens intranät för alla anställda och förtroendevalda att ta del av.

Uppföljning av att policyen efterlevs sker genom att kommunens chefer årligen rapporterar till kommunledningsgruppen hur informationen om mutpolicyen har nått de anställda och externa aktörer. Cheferna ska också informera kommunledningsgruppen om vilka åtgärder som vidtagits då situationer vid vilka mutor eller otillbörliga förmåner erbjudits eller mottagits, uppkommit i verksamheten.

Erunddj hw# de

Erunddj hw# man haft kontakt med.

Erunddj hw# med

Erunddj hw# mutor eller bestickning

* Källa: Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda. Skrift framtagen av Sveriges kommuner och landsting tillsammans med Finansdepartementet

Lästips

Mer information om mutor och andra oegentligheter finns i skrifterna "Om mutor och jäv - vägledning för anställda i kommuner, landsting och regioner" och "Om mutor och jäv – en vägledning för offentligt anställda". Dessa finns på Sveriges kommuner och landstings (SKL) respektive regeringens webbplatser.



Teresa Fridell tel. 040-6268123

Teresa.Fridell@svedala.se

Tjänsteskrivelse
2017-07-25
Dnr: 2017-000256

Revidering av policy mot mutor

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta reviderad policy mot mutor och andra oegentligheter, att gälla från och med den 1 oktober 2017, samt

att ge samtliga nämnder, Svedalahem och Svedab i uppdrag att göra den reviderade policyn känd inom sina respektive verksamheter.

Sammanfattning av ärende

I Svedala kommun finns sedan 2009 en policy mot mutor och bestickning för anställda och förtroendevalda. Efter genomförd översyn av bestämmelser och riktlinjer i kommunens författningssamling beslutade kommunstyrelsen den 21 november 2016, § 250, att uppdra åt kanslichefen ta fram ett förslag på uppdatering av policyn. Detta främst eftersom bestämmelserna i brottsbalken om mutbrott ändrats och utvidgats genom lagändring (SFS 2012:301) som trädde i kraft den 1 juli 2012.

Kanslichefen har nu i samråd med HR-chefen tagit fram förslag på reviderade riktlinjer. Ändringarna består främst av en anpassning av policyn till de nya mutbrottsreglerna. Policyn har även reviderats språkligt och vissa beloppsgränser har skärpts.

Handlingar i ärendet

Förslag till reviderad policy mot mutor och andra oegentligheter.

Skälen för beslut

Svedala kommun eftersträvar likvärdighet i alla verksamheter och hög integritet för medarbetare och förtroendevalda. Vid myndighetsutövning, men även i andra kontakter med utomstående, ska både allmänhet och samarbetspartners känna förtroende för att Svedala kommun inte låter sig påverkas av otillbörliga medel, i form av till exempel mutor, gåvor eller förmåner. Detta bidrar även till ökad effektivitet och rättssäkerhet och att kommunen uppfattas som pålitlig och professionell.

Policyn syftar till att klarlägga kommunens förhållningssätt i dessa frågor, nämligen att det är otillåtet för medarbetare och förtroendevalda i Svedala kommun att ge eller ta emot mutor eller andra otillbörliga gåvor eller



SVEDALA KOMMUN

TJÄNSTESKRIVELSE
2017-07-21
KS JURIDIK 2017-000256

förmåner. Policyn avser även att ge vägledning i vilka gåvor som faktiskt kan tas emot samt att vara ett stöd i relationen med externa parter.



KOMMUNSTYRELSEN

PROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2017-08-28

§ 192

Revidering av policy mot mutor och andra otillbörliga förmåner

Dnr 2017-000256

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att anta reviderad policy mot mutor och andra oegentligheter, att gälla från och med den 1 oktober 2017, samt

att ge samtliga nämnder, Svedalahem och Svedab i uppdrag att göra den reviderade policyn känd inom sina respektive verksamheter.

Sammanfattning av ärendet

I Svedala kommun finns sedan 2009 en policy mot mutor och bestickning för anställda och förtroendevalda. Efter genomförd översyn av bestämmelser och riktlinjer i kommunens författningssamling beslutade kommunstyrelsen den 21 november 2016, § 250, att uppdra åt kanslichefen ta fram ett förslag på uppdatering av policyn. Detta eftersom bestämmelserna i brottsbalken om mutbrott ändrats och utvidgats genom lagändring som trädde i kraft den 1 juli 2012.

Kanslichefen har i samråd med HR-chefen tagit fram förslag på reviderade riktlinjer. Ändringarna består främst av en anpassning av policyn till de nya mutbrottsreglerna. Policyn har även reviderats språkligt och vissa beloppsgränser har skärpts.

Kanslichef Teresa Fridell är föredragande i ärendet.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse av kanslichef Teresa Fridell, daterad 2017-07-25

Förslag till reviderad policy mot mutor och andra otillbörliga förmåner